

Principärende

Arbetsmaterial

Remisshantering på närakut

Ärendet

En anmälare beskrev i en skrivelse till patientnämndens förvaltning att hans vuxne son sökte vård (6:e mars) på närakuten på Jakobsbergs vårdcentral på grund av en svullen knöl på nedre delen av ryggen. Läkaren skar i knölen och ville remittera patienten till en kirurgmottagning. Han bad därför patienten att uppsöka Capio vårdcentral i Viksjö (8:e mars) för att få remiss till specialist, något som anmälaren tyckte var konstigt. Vid besöket på Capio vårdcentral i Viksjö fick patienten betala för ett nytt läkarbesök samt fick skriva under en ansökan om byte av vårdcentral. Läkaren informerade anmälare och patient att han endast arbetade tillfälligt på närakuten och att han inte var patientens husläkare. Anmälaren ansåg att läkaren borde skrivit remiss från närakuten oavsett om han var patientens husläkare eller inte. Vårdcentralen borde inte begärt betalning för att remittera patienten och personalen i receptionen borde tillfrågat patienten om han önskade byta vårdcentral.

Utredning

Patientnämndens förvaltning har utrett ärendet genom att inhämta yttrande från verksamhetschefen på Jakobsbergs vårdcentral/närakut samt från verksamhetschefen på Capio vårdcentral i Viksjö.

Jakobsbergs vårdcentral/närakut

Verksamhetschefen för Jakobsberg vårdcentral/närakut inkom med yttrandet i ärendet. Av första yttrandet framgick att närakutens målgrupp är patienter med akuta vårdbehov som kan åtgärdas inom ramen för i huvudsak allmänmedicinsk kompetens och som inte behöver akutsjukhusens medicinska eller tekniska resurser. På Jakobsbergs närakut är det sju vårdcentraler som samarbetar.

Capio vårdcentral Viksjö

Verksamhetschefen för Capio vårdcentral i Viksjö inkom med yttrande i ärendet. Av yttrandet framgick att patienten sökte vård på närakuten Jakobsberg, behandlande läkare öppnade en böld och bad patienten söka sin husläkare. Då läkaren uppfattade att patienten inte hade någon husläkare, erbjöd han patienten att komma till Viksjö vårdcentral. Vid besöket på Viksjö vårdcentral utfärdades en remiss till en kirurgmottagning. Patienten ombads betala för läkarbesöket och erbjöds listning på Viksjö vårdcentral, patientens pappa reagerade då mycket argt och personalen kände sig hotade. Orsaken till att patienten ombads betala var att mer än 24 timmar gått sedan besöket på närakuten. Enligt rutin på vårdcentralen tillfrågas alla patienter om de vill lista sig på vårdcentralen, detta är frivilligt. I detta ärende borde kanske denna fråga undvikits. Ärendet är anmält som en avvikelse i verksamheten och har använts i patientfallsdiskussion för att undvika att sådan situation uppstår igen.

Det framkommer även att remisser till specialistvården inte skrivs på närakuten då ingen finns för att genomföra uppföljningen. Verksamhetschefen anser att det vore bra om specialistvårdsremiss kunde skrivas från närakut, och informerar att frågan lyfts till avtalshandläggare på Stockholms läns landsting. Detta har genererat en diskussion kring remissförfarandet på närakuterna i Stockholm. Vårdcentralen väntar på klargörande i frågan.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

För komplettering i ärendet har yttrande även inhämtats från Hälso- och sjukvårdsförvaltningen med frågeställning om läkare på närakuter har möjlighet att skriva specialistvårdsremisser samt om det pågår en diskussion med vårdgivare gällande remissförfarandet på närakuterna.

Handläggare på avdelningen för närsjukvård på Hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) inkom med yttrande i ärendet. Av detta framkom att läkare på närakut har möjlighet att skriva specialistremiss. Det är upp till den enskilde läkaren att i varje enskilt fall avgöra om det är möjligt. Med anledning av uppdraget för en närakut (att ta emot akut sjuka med hög tillgänglighet) är avsikten inte att mottagningstid skall användas för att utfärda remiss, utan avsikten är att husläkaren, på tidsbeställd mottagning, använder tid till utredningar och skrivande av remiss. Handläggaren informerade att HSF för en dialog med aktuella vårdgivare för att utveckla vården. Rutiner för remisshantering är ett område där det ofta finns anledning att föra en diskussion med vårdgivarna.

Jakobsbergs vårdcentral/närakut

Med anledning av informationen i yttrandet från HSF att läkare på närakuter har möjlighet att skriva specialistremiss inhämtades kompletterande yttrande från Jakobsbergs närakut.

Verksamhetschefen för Jakobsbergs vårdcentral/närakut inkom med kompletterande yttrande i ärendet. Av detta framgick bland annat att målet för en närakut är att ge den vård som inte kräver akutsjukhusets resurser för att på så sätt förhindra icke medicinskt motiverade besök för både barn och vuxna på akutsjukhusens akutmottagningar. Närakuten skall svara för bedömning av vårdbehov och behandling vid akuta besvär, sjukdomsfall eller

skada. Återbesök och vidareutredning ska hänvisas till patientens husläkare. Information gavs även om öppettider och telefonrådgivning, det framgick att närakuten även ska ge medicinsk rådgivning per telefon som komplement till Vårdguiden.

Då det av yttrandet inte klart framgick om remittering från närakut till specialist kunde ske, togs kontakt (per telefon) med verksamhetschefen på Jakobsbergs vårdcentral/näarakut. Av telefonsamtalet framgick att det var gängse rutin på närakuterna att behandla "här och nu" och att inte remittera patienter. Patienterna hänvisas istället till vårdcentralen för frågor som gäller uppföljning, sjukskrivning samt för remiss till specialist.

Regelverk

Av 2 a § hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) framgår det att hälso- och sjukvården ska bedrivas så att den uppfyller kraven på en god vård. Detta innebär att den ska särskilt

1. vara av god kvalitet med en god hygienisk standard och tillgodose patientens behov av trygghet i vården och behandlingen,
2. vara lätt tillgänglig,
3. bygga på respekt för patientens självbestämmande och integritet,
4. främja goda kontakter mellan patienten och hälso- och sjukvårdspersonalen,
5. tillgodose patientens behov av kontinuitet och säkerhet i vården.

Vården och behandlingen ska så långt det är möjligt utformas och genomföras i samråd med patienten. Olika insatser för patienten ska samordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Varje patient som vänder sig till hälso- och sjukvården ska, om det inte är uppenbart obehövt, snarast ges en medicinsk bedömning av sitt hälsotillstånd.

Förvaltningens synpunkter

Patientnämndens förvaltning har full förståelse för att en närakut inte har tid till att göra långa utredningar som sedan kan leda till att remiss skrivs till specialist. Däremot finner förvaltningen det anmärkningsvärt att patienter ombeds att söka sjukvård på nytt för att få en remiss skriven till specialist när det redan har konstaterats att det finns behov av remiss till specialist. Ärendet bör därför hanteras som principärende.

Det framkommer i ärendet att patienter som av Jakobsbergs närakut har bedömts ha behov av remiss till specialist hänvisas till en vårdcentral för att få en remiss skriven. Detta leder till att det tas resurser från primärvården med ett extra tidsbokat besök som skulle kunnat utnyttjas av annan vårdbehövande patient. Det skapar även merarbete och extra kostnad för den aktuella patienten. Med ett sådant förfarande kan det inte anses att hälso- och sjukvården är lätt tillgänglig eller att olika insatser för patienten samordnas på ett ändamålsenligt sätt.

Eftersom liknande situationer kan uppkomma på fler närakuter bör ärendet skickas till samtliga närakuter i Stockholms läns landsting med en förfrågan

hur man tillgodoser att patienter av närakuten kan få remiss till specialist när det är konstaterat att behov för detta föreligger.

Konsekvenser för patientsäkerhet

De föreslagna åtgärderna förväntas bidra till att förbättra patientsäkerheten genom att hälso- och sjukvården blir mer lätt tillgänglig.

Konsekvenser för jämställd och jämlik vård

De föreslagna åtgärderna förväntas inte medföra några konsekvenser för jämställd och jämlik vård.

Miljökonsekvenser

De föreslagna åtgärderna förväntas inte medföra några miljökonsekvenser.

Förslag till beslut

Nämnden föreslås besluta att

- översända ärendets tjänsteutlåtande till styrelsen för samtliga närakuter i Stockholms läns landsting samt begära skriftlig återföring senast den 1 september 2014 avseende hur man tillgodoser att remiss kan skickas till specialist när behov för detta har konstaterats
- ge förvaltningen i uppdrag att översända ärendets tjänsteutlåtande till anmälaren
- översända ärendets tjänsteutlåtande till Hälso- och sjukvårdsförvaltningen för kännedom.

Staffan Blom
Förvaltningschef

